

פרוטוקול 246 ~~204~~
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה כיום ה', כ"ד בחשוון, תשל"ג
(1.11.72), בשעה 8.30

נ כ ח ר

חברי הועדה:

היו"ר י. גולדשמידט
מ. אביזהר
ש.ז. אכרמזב
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ביבי
מ. בן-פורת
ג. האוזנר
ב. הלוי
ת. טובי
מ. סורקיט
מ. פרוש
ש. פרידמן
ח. צדוק
י. קורן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

א. ידין - מטעם משרד המשפטים
י. קראפט - מטעם משרד הפנים
י. רתם - " " "
מ. שחם - " " "

ר. מלחי - מזכירת הועדה

רשמה: מ. טרלו

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וכהונתו)
תשכ"ט - 1969

סדר היום:

- 179 -

(179 - 7.11.72)

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.
אני רוצה להזכיר לחברים שהישיבה
מחר מתקיימת בבית הפרקליט.

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וכהונתו), תשכ"ט - 1969

היו"ר י. גולדשמידט: בשבוע שעבר דובר על התחולה של החוק.
הועלו שתי הצעות: הצעה של חה"כ ארזי
והצעה של חה"כ קלינגהופר. היות וחברים ביקשו שוות להתייעצות,
לא הצבענו. חה"כ צדוק הודיע לי שהחלטה בענין זה תידחה לשבועיים
לכל המאוחר, לכן נדחה את ההחלטה בענין התחולה.
אנחנו עוברים להערות המופיעות כדף
הלכן בו מפורט סעיף 7.

הערה 1.

י. רותם: 80% המועמדים יהיו נציגי מפלגות של
הרשות היוצאת. לכן השינוי היחידי
שצריך לעשות: כמידה ויהיה דיון בוועדת הבחירות על אחד המועמדים
לרשות המקומית, חייבים להזמין את אותו המועמד לדיון. אותו
הדיון בקשר לזכות כניסה לקלפי שהמועמד יכול לשלוח אליה את כא-כוחו
כמשקיף.

אין לנו מספיק כוח אדם להוסיף לוועדות
הקלפי נציגים, ואין צורך בזה.

היום ועדת הבחירות תהיה מורכבת מנציגי
הסיעות המכהנות עכשיו כמועצה. מאחר וראש המועצה לא שייך לסיעה,
אם הוא צריך להיות מיוצג בוועדת הבחירות, אז לא - זו השאלה.
אני מציע שהוא לא יהיה מיוצג. לא צריך להוסיף עוד נציג של
ראש המועצה היוצאת. רק במקרה יוצא מן הכלל, כשיש ראש רשות
שאיננו שייך לאיזו סיעה, הוא יכול לשלוח את נציגו.
אולי נוסיף: במקרה שיהיה דיון על הרשימה שלו - צריך להזמין.

מ. בן-פורת: אני מבין שלא צריכה להיות כפילות
לגבי מועמד שיש לו גם רשימה מפלגתית.
אבל אני חושב, אדם שאיננו ממפלגה, אלא הוא מועמד מקומי, צריך
לדאוג שיהיה מיוצג ע"י בא-כוחו או בעצמו בוועדה. הוא ישתתף
בכל הדיונים שדנים על מועמדים שמתחרים אישית לראשות הרשות המקומית.

מ. ביבי: מצטרף לועתו של חה"כ בן-פורת. לא
נראה לי שאיש שמעמיד את עצמו לבחירה
לא יהיה מיוצג בוועדה. אני קצת יודע על הבעשה בוועדות קלפי;
לא הכל על טהרת המוסד. אם האיש שמציג את עצמו לבחירה רוצה
להיות מיוצג בוועדת קלפי - חובה לתת לו את זה.

היו"ר י. גולדשמידט: כחל-אביב יש 500 קלפיות, הוא נציג
יחידי וישלח 500 נציגים?

א. ידיון: החוק דואג שהסיעות תהיינה מיוצגות.

יש הבדל בין סיעות המועצה היוצאת ובין אנשים שמתעמדים להיות רשימה שאושרה, אבל עוד לא היו במועצה הקודמת. הראשונים משתתפים בזכות הצבעה; לאחרונים יש רק מעמד של משקיף. החוק דואג לכולם, בוועדת הקלפי, בעודת הבחירות ובנוכחות בשעת ההצבעה. יש סעיף מיוחד הקובע מי רשאי להיות בוכח במקום בו נמצאת הקלפי. גם שם הולכים לפי הסיעות, כאשר נכנס אלמנט חדש של ראש רשות שהוא לא בהכרח צריך להיות חבר סיעה כל שהיא, ואפילו אם הוא חבר בסיעה מבחינה פוליטית, יש לו מעמד אחר; אז על זה חוק הבחירות הקיים לא עונה.

יכול להיות שראש העיר היוצא זיחשב כשלעצמו כמו סיעה יוצאת, ואז יש לו אותן הזכויות כמו לסיעות היוצאות של המועצה. יכולה להיות דעה הפוכה, שראש העיר היוצא לא צריך להיות מיוצג, ואז מתעלמים ממנו. יכולה להיות דעה שהוא אמנם לא חבר בוועדת הבחירות וגם לא חבר בוועדות קלפי, אבל יש לו מעמד של משקיף. השאלה שוב מתחלקת לשתי שאלות:

אדם שהיה ראש העיר על פי הבחירות הקודמות, ואדם שלא היה ראש רשות, אבל הוא מועמד עכשיו לבחירות החדשות. גם ביחס אליו יש לענות על השאלות האלה. כשם שלרשימה חדשה, שלא היתה מיוצגת במועצה היוצאת, יש זכויות, כן יכולה להיות שאלה אם גם מועמדים יש להם מעמד מסוים.

מבחינה מעשית הייתי מציע שהועדה תעבור על הסעיפים ותשאל את עצמה לגבי כל סעיף את השאלות האלה.

מ. אביזהר: איפה מובטחת זכות של הסיעות החדשות?

י. קראפט: בסעיף 28(ג).

הי"ר י. גולדשמידט: אני הייתי מבחין בין שני מקרים: אם המועמד לראש הרשות גם מופיע ברשימה מפלגתית, הוא מיוצג בעקיפין; במקרה שאין הוא מופיע ברשימה מפלגתית אלא רק מועמד לראש הרשות, אין הוא מיוצג. לדעת מר רותם הוא לא צריך ייצוג או אפשרות אחרת.

ר. ארזי: אני מפריד בין שני מצבים: בין מצב שלמועמד יש רשימה, ובין מועמד שאין לו רשימה. מועמד שאין לו רשימה, כל עוד לא היה ראש רשות, לא תתעורר השאלה לגביו אלא בבחירות הבאות. אני מציע לאשר את הסעיף כמו שהוא. המועמד יוכל בעצמו להיות בוועדה או לשלוח כ"כ שלו אם הוא ייבחר ויהיה אחד מחברי המועצה.

מ. סורקיס: אם הלך לבחירות והוכה, יש לו נציגות בוועדת הבחירות; אם מי שהוא יציע רשימה ואין לו ייצוג, הוא זכאי יהיה למשקיף. אם סיעה קיימת, יש לה נציגות. לרשימה חדשה יש משקיף בוועדת הבחירות וגם בוועדת הקלפי.

א. אנקוריון: כתל-אביב יש 31 חברי מועצה. יש 500 ועדות קלפי. למערך היו שני חברים בוועדת קלפי, דרוש כוח אדם רב כדי לאיש את הקלפיות. הבחירות לרשויות המקומיות גם נערכות באותו יום בו נערכות הבחירות לכנסת, ודרוש כוח אדם כפול לוועדות הקלפי. קשה למפלגות לגייס את האנשים לתפקיד זה. כמעט ואין ראש עיר שאיננו קשור עם רשימה. יש מקרים יוצאים מן הכלל. בגלל מקרים יוצאים מן הכלל אנחנו נכניס את עצמנו לארגון כזה שלא נוכל לעמוד בו? לכן אני תומך בהצעה שאנחנו נאמץ את כל מערכת הבחירות הקיימת לגבי הפקוח על הבחירות כולל ועדת הבחירות וועדות קלפי, רק בתיקון אחד: אם יהיה ראש עיר שאיננו קשור למפלגה, ולא היה לפני זה ראש רשות, תהיה לו רשות לשלוח משקיף גם לוועדת הבחירות וגם לוועדת הקלפי.

לכן אני מציע להוסיף: במקום שמוצע ראש עיר שאיננו מוצע ע"י אחת הסיעות, תהיה לו רשות לשלוח משקיף לוועדת הבחירות ולוועדת הקלפי. אם מגיע לו ייצוג לפי סעיף 28(ג), איננו רואה כל רע בזה אם יהיו לו שני משקיפים. אם הוא לא שייך לסיעה ולא היה במועצה הקודמת, יהיו לו שני משקיפים.

ש. פרידמן:

אני מתייחס לסעיף 24. כללית, אני מקבל את ההצעה שראש רשות, אפילו נבחר אישית, לפי השיטה החדשה, בדרך כלל יהיה קשור - במידה זו או אחרת - לאחת הסיעות הקיימות. לעומת זה, במקרים שבהם ראש רשות הוא נציג של ציבור שלא מאורגן באף אחת מהסיעות, הייתי נותן לו את המעמד שיש לסיעה. הוא רשאי להיות מיוצג גם בוועדות קלפי, אם יוכל לגייס את האנשים הדרושים לו; אם לא יוכל לגייס אותם, איש לא שלל ממנו את הדבה בתוקף חוק.

ראש עיר המועמד לבחירות הנאות ואין לו מעמד במועצה הקיימת, הייתי אומר שמגיע לו בכל המקרים זכות משקיף. אם הוא איננו נתמך ע"י מפלגה, צריך לתת לו את האפשרות להנות מן הפקוח ההדדי שלמענו הורכבה הוועדה הזאת.

בסיכום הייתי מציע: ראש עיר יוצא במידה שיש מאחוריו תמיכה סיעתית, מיוצג. אם הוא בודד, ויש מאחוריו ציבור כללי שיש לו סיעה, הייתי נותן לו את הייצוג. לעומת זה לכנס חדש, הייתי נותן משקיף כקלפי.

מ. בן-פורת:

לסיעה ולראש רשות יוצא, יש זכות. מועמדים חדשים - אם יש מועמד לראש רשות ללא רשימה, מגיע לו משקיף; אם יש לו סיעה מקבילה, גם כן מגיע לו משקיף. לדעתי מספיק משקיף אחד.

מ. ביבי:
טעמו חברים שבמל-אביב דרושים 2000 אנשים לוועדות הקלפי. מי שמבקש 65 אלף קולות כדי להשיג 40%, לא יעלה על הדעת שאין לו אלפיים תומכים או קרובים שיזכרו לייצג אותו בוועדות הקלפי.

מ. שחם:

לדעתי אדם שטרם ועשה את ההכנות, והוא נמנע בטוח שיצליח, כמה הוא גרוע מסייעה חדשה שהולכת לבחירות ונותנים לה ייצוג בזכות דעה מיעוטית? צריך לתת לו את האפשרות להוכיח את עצמו.

היו"ר י. גולדשמידט:

אנחנו מדברים על הצדף שנבחר לפי סעיף 24. אותו צדף הוא גם ועדת הבחירות לבחירת ראש הרשות. לגבי הסיעות החדשות, קובע סעיף 28(ג). אנחנו רוצים לנסח את העקרון בהוראת מיוחדת לראש הרשות. ד"ר רוחם אינו מציע לשנות דבר. אני הכינותי שחברים חושבים שאם בוחרים ראש עיר לפי החוק החדש, הוא זכאי לייצוג בוועדת הבחירות.

אני מציע להבדיל בין שני המקרים, אם הוא מופיע כאחת מן הרשימות של הסיעות, אם הוא עכשיו חבר סיעה, ואז הוא מיוצג ע"י הסיעה היוצאת; יכול להיות מועמד לרשות המופיע כרשימת הסיעות החדשות, אז הוא גם כן מיוצג ואינו מקבל ייצוג נוסף. במקרה שהמועמד איננו כלול בסיעה כל שהיא, אני מצטרף לאלה שהציעו לתת לו אפשרות לשלוח משקיף בדעה מיעוטית בוועדת הבחירות.

1.11.72

אני רוצה לסכם:

ראש דעות שאיננו מיוצג ברשימת סיעה קיימת או ברשימת סיעה חדשה, זכאי למשקיף בוועדת הבחירות. אני רוצה לקבל את עמדת הוועדה כשאלה זו.

ד. ארזי:

בהקשר לדברי היו"ד ומתוך הנחה שאני מקבל את הצמדה מצד היו"ד איננו ברשימה, צריך לתת לו ייצוג - לדעתו המעט עומדת בבחירות הראשונות, בבחירות הבאות, כבר יהיה יו"ר שנבחר ש"י הציבור ואין ספק שצריך לתת לו נציגות.

א. ידני:

צודק חת"כ ארזי שאם יש דין מיוחד לראש דעות יוצא, הדבר יכול לפעול רק בבחירות השניות. אם מדברים על ראש הדעות היוצא, אנחנו מתכוונים לראש דעות שנבחר ע"י החוק החדש.

לא כדור לי מה יקרה אם ראש דעות יוצא איננו מועמד לרשות החדשה. האם בתוקף הייצוג ראש דעות נבחר שיצא הוא צריך לקבל מעמד של משקיף? מנגן שאמר לומר אותו דבר על הסייעת. אבל סיעה יוצאת, אין זה המקבל על הדעת שפמאום היא יורשת מעל הבמה. ראש דעות, אף-על-פי שנבחר בבחירות הקודמות, הפעם יכול שלא להציג את מועמדותו.

י. דותם:

לא רציתי לתת יותר מדי משקל לערך הטעמי של ועדת הבחירות. סמכויות ועדת הבחירות מוגבלות ופאו סמכויות. את לימדת המועמדים מאשר פקיד הבחירות רק בהתייעצות עם הוועדה. לכן איננו רואה שובי גדול בכך אם אדם מופיע כמשקיף או אינו מופיע כמשקיף. אני מציע לפשט את הדבר. אני מבין שהבדיקה הענינה חושבים שראש מועצה שנבחר לפי חוק זה, ידאו אותו כסיעה וכל ההוראות יחולו עליו. נאמר הוא מעמיד את מועמדותו מחדש. לכן אני מציע שראש מועצה שנבחר לפי סעיף 2 של חוק זה, רואים אותו כסיעה בכל מה בנוגע לוועדות הבחירות. ראש מועצה שלא נבחר לפי חוק זה, הוא חכם סיעה, לא צריך לפחד שיהיה לו מעמדים משקיף. לא יקרה אסון או יהיו עניים מאותה רשימה, היא לא תשלח משקיף כי אין לה צורך בו. לכן הייתי כותב דבר אחד: זין רשימה לראש מועצה שאינה מיוצגת במועצה כדין רשימת מועמדים שאינם מיוצגים במועצה. אם במקרה אחר יהיה כפול, ישאיר את זה למפלגות שיסתדרו ביניהן.

י. קראפט:

רשימת מועמדים תקבל משקיף רק אם הרשימה אוטוטה ולא לפני כן. כלומר: החלל הדין

קיים גם עכשיו.

א. ידני:

לפי סעיף 30(ב) לחוק הבחירות, אם יש מועמד אחד שאיננו מקבל את הפנקס בתוקף היותו כלול ברשימת מועמדים שאושרה, האם הוא מקבל עותק של פנקס הכחורים? אם אמרנו שהרשימה שלו דואגת, הרי זה גם בנוגע לפנקס הכחורים. אם יש מועמד שאיננו כלול באחת הרשימות, אנחנו רוצים לתת לו זכות לשלוח משקיף לוועדת הקלפי. נשאלת השאלה אם צריך לתת לו עותק של פנקס הכחורים?

היו"ר י. גולדשמידט:

השאלה אם הוא מקבל אותה אישית ליד או שסיעתו מקבלת.

אם הוא חבר סיעה, אז הסיעה מקבלת.
אם הוא מועמד בלתי תלוי, בודאי שצריך

ג. האוזנר:

לתת לו את הרשימה.

אנחנו יכולים לסכם רעיון אחד:
ועדת הבחירות היא אותה ועדת בחירות

היו"ר י. גולדשמידט:

גם בשביל רשות מקומית, ככתוב בסעיף 7(א).

דבר שני: ראש מועצה שנבחר לפי

סעיף 2 של חוק זה, דינו לענין ועדת הבחירות כדין סיעה.

מועמד לראש מועצה שאיננו כלול ברשימת

סיעה זכאי למשקיף בזכות דעה מייצעת.

ה ו ח ל ט

ועדת הבחירות היא אותה ועדת בחירות גם
לרשות מקומית, ככתוב בסעיף 7(א).

ראש מועצה שנבחר לפי סעיף 2 לחוק זה,
דינו לענין ועדת הבחירות כדין סיעה.

מועמד לראש מועצה שאיננו כלול ברשימת
סיעה זכאי למשקיף בוועדה בזכות דעה מייצעת.

אם מועמד לראש רשות איננו כלול ברשימת מפלגה,
יקבל עותק של פנקס הבוחרים. אם הוא קשור למפלגה,
הוא יקבל אותו בין כך.

בוועדת קלפי יכול להיות מיוצג כל מועמד לראשות
עיר אם איננו מיוצג ע"י מפלגה.

נוסח מדוייק עוד יובא לוועדה.

הערה 2.

א. ידין:

רשימות חדשות חייבות להפקיד ערבון
ויש הוראות מה גורלו, לפעמים מחלטים
את הערבון ולפעמים מחזירים. הוועדה החליטה שגם לגבי ראש רשות
תהיה דרישה לערבון. היא לא החליטה על גודל הערבון ולא על
גורלו. אדם שלא נבחר, האם הוא מפסיד את כל הערבון, או אם
השיג מספר מסוים של קולות, הוא מפסיד רק חלק ממנו. היום הערבון
נקבע לפי מספר התושבים של הישוב.

י. קראפט:

כאנגליה אין חובה להפקיד ערבון ברשויות
המקומיות, הוא חל רק לגבי מועמדים
לפרלמנט, והוא בגובה של 150 ל"ש.

י. רותם:

אם החלטנו שראש רשות מקומית שנבחר
לפי חוק זה, דינו כדין סיעה, כל
ההוראות חלות עליו לצורך בחירה חוזרת. דין רשימת מועמדים שאיננה
מיוצגת במועצה כדין סיעה חדשה. אוטומטית חלות כל ההוראות האלה.
כל מועמד חייב להפקיד ערבון אלא אם הוא סיעה יוצאת.

מ. בן-פורת:

אני מציע לקבל את המערכת שנקבעה בחוק לגבי הרשויות המקומיות. אלמנט ראשון סוכם בסעיף 38(א). אלמנט שני זה החלום, במידה והרשימה לא מתאשרת מחלטים ממנו חמישית. אלמנט שלישי - אם הוא מצליח או לא מצליח. לא הייתי מחליט על סכומים גבוהים. מועמד חדש לראש רשות צריך לתת מחצית הסכומים האלה.

י.ה. קלינגהופר:

בניח שיש רק שני מועמדים כאותה רשות מקומית, אחד נכשל, אם כי קיבל מספר קולות קרוב לזה שניצח. מדוע הוא צריך לשלם כסף? אחד צריך להיות מנוצח, אז הוא צריך גם להפסיד את ערבונו? על כן אני מגיע למסקנה של פרופ' ידין, לא לקשור את הדבר עם כשלון בבחירות, אלא אם הוא לא השיג אחוז מינימלי מן הקולות. על גובה האחוז הזה אני מבקש את המומחים לשלטון מקומי לחוות דעתם.

מ. אביזהר:

אני מציע לנהוג בעניין זה באחוז לא גבוה, ולקבוע 10% מכלל הבוחרים, אם הוא לא השיג אחוז זה, הוא יפסיד.

היו"ר י. גולדשמידט:

מר רותם הציע שיהיה הבדל בין ראש רשות שהיה כבר ראש רשות וכיין ראש רשות חדש. אני רוצה להעלות את ההרהור אם זה צורך שדין מועמד לראשות מועצה יהיה כדין סיעה. פרופ' ידין כבר אמר שסיעה היא פרמנטית ואילו ראש רשות זה בחירה חדשה. אין המשכיות. אין חזקה על המקום. האם מי שהיה ראש רשות ומיד מעמיד את עצמו לבחירה מחדש, האם ייחנה מאותו יתרון שסיעה קיימת נהנית ממנו?

ת. טובי:

האם הועדה קבעה כבר עקרון שצריך לשלם ערבונו? אם לא, אני חושב שצריך להבדיל בין בחירת ראש עיר ובין בחירת חברי מועצה. פרופ' קלינגהופר כבר הסביר את חוסר התכלית בקביעת הערבונו וההפסד כאשר אדם משיג כך וכך קולות קרוב למספר הקולות לזה שניצח; אין כל הגיון להענישו. אותו עקרון חל אם אדם הלך לבחירות והשיג 10%. למה הוא צריך להפסיד את הערבונו שלו? הוא חשב שתהיה לו תמיכה. הוא הפסיד כבר על תעמולת הבחירות. העקרון הזה פסול בעיני. אני מציע לבטל את חובת הערבונו על מועמד לראשות העיר.

י. רותם:

אני חושב שנצטרך להכניס הוראת מעבר בקשר להגשת מועמדים לפי חוק זה, שייחשבו לסיעה ולא יצטרכו לתת ערבונו.

א. ידין:

ענין הערבות גם בכנסת וגם ברשות מקומית לפי סעיף 38, מתייחס רק לרשימות חדשות. אם מועמד מיוצג ע"י סיעה, לא מתעורר ענין הפקדון, כי העובדה שהוא מועמד של הסיעה מוכיחה שזאת מועמדות רצינית ולא טרדנית. לכן סעיף 38 קובע שיש לתת פקדון רק במקרים שיש רשימה חדשה או מועמד חדש. לי היה נראה שגם כאן צריך לנהוג כך. מי שמוצע ע"י קבוצת בוחרים, מפקיד פקדון; מי שמוצע ע"י סיעה של המועצה היוצאת, איננו מפקיד פקדון. ענין החילום זו שאלה נפרדת. המועמדים לראשות מועצה עולים כסף, גם אם הם באים מסיעה יוצאת. אבל אם רוצים להגשים את הרעיון שהערבונו כא כדי לרסן טרדנים הרי מי שהסיעה מציעה אותו, איננו חייב להפקיד ערבונו.

ר. ארזי:
 אינני כעז בטול הערכון לגבי מי שצריך להפקיד, הן לגבי ראשי עיר הן לגבי סיעות. איננו מעונינים באינפלציה של מועמדים. אילו זה היה סכום גדול, הייתי אומר שזה מתחיל להריח מצנז כספי. אבל אם זה סכומים לא כל כך גדולים, אני לא חושב שצריך לבטל את זה. מי שהולך לבחירות, יש לו קרן לתעמולה. אני בעד זה שמה שמקובל לגבי המועצות יהיה גם לגבי ראשי העיר.

י.ה. קלינגהופר:
 אני תומך בהצעת פרופ' ידין, שאם סיעה של המועצה היוצאת מציעה מועמד לראשות המועצה, ההוראות בדבר הערכון לא יחולו. זו צריכה להיות הוראת קבע. אני מבקש להוסיף הוראה האומרת שראש הרשות יכול להעלות את מועמדותו בלי תשלום ערכון, גם אם הוא לא נתמך ע"י שום סיעה. גם אצלו זה לא טרדני כי הוא הוכיח את עצמו, הוא היה ראש רשות. לכן ראש רשות יוצא שנבחר לפי חוק זה, גם מן צריך להיות פטור מערכון, ללא זיקה או תמיכה ע"י סיעה כל שהיא.

היו"ר י. גולדשמידט: חה"כ טובי מתנגד לענין הערכון בכלל.

א. ידין:
 עד כמה שרשום אצלי, על השאלה הזאת אם נקבע ערכון, היתה החלטה. אם חה"כ טובי מציע לבטל את הערכון, זו בקשה לרוויזיה.

ת. טובי:
 אם יש החלטה על כך, אני מבקש לרשום לי הסתייגות.

היו"ר י. גולדשמידט:
 אני חושב שהועדה יכולה להתאחד על שתי ההוראות:
 שלא יידרש ערכון ממועמד שניהן בקדנציה הקודמת כראש רשות, לפי סעיף 2 לחוק זה; ושלא יידרש ערכון ממועמד המוצע ע"י סיעה קיימת במועצה היוצאת.

מ. פרוש:
 אני מציע לכתוב: ראש רשות יוצא, לא חייב בערכון.

אם הוא כיהן כראש עיר, הוא לא טרדן בהופעתו. לכן אני חושב שכל מי שכיהן כראש רשות - לא חשוב באיזו דרך הגיע לתפקיד זה - יהיה פטור מלהפקיד ערכון.

ג. האוזנר:
 מצטרף לדעת חה"כ פרוש. אם אף מועמד לא קיבל את מינימום הקולות הדרוש, ולכן נבחר ראש רשות מטעם אחת הסיעות; לפניו שתי ברירות: או להשאר במסגרת סיעתו, או להסתמך על האשראי האישי שצבר בזמן כהונתו ולרוץ כמועמד עצמאי.

אני חושב שמי שהיה פעם ראש עיר והחליט לא לרוץ במסגרת סיעתו, צריך לראות אותו כראש עיר לכל דבר, כאילו הוא עומד לבחירתו חוזרת לכל ענין.

היו"ר י. גולדשמידט:

אם הוא לא ישב קדנציה שלמה, היית
רוצה להחיל את זה גם עליו?

ג. האוזנר:

כן, אני חושב שאיש כזה צריך לראות
כמי שהיה ראש עיר ולא חשוב איך נבחר.

ד. ארזי:

אני סבור שרק אדם שהיה קדנציה שלמה,
אפשר לפטור מערבון. אם היה רק חלק
מקדנציה, יש סיבה לכך. הסיבה יכולה להיות שהוא לא הוכיח את עצמו.
יכולות להיות סיבות שונות לכך. לכן אני חושב שמי שלא היה
קדנציה שלמה ראש ושות, דיכו כדין אדם שמעמיד את מועמדותו לבחירה
בפעם הראשונה.

י. רותם:

אני חושב שאיננו צריכים לעודד
"כלנתריזם". אם מי שהוא עזב סיעה,
הוא חייב לקבל חתימות וגם לתת ערבון.
אני לא מציע להחיל את זה על חבר סיעה
שפורש מסיעה ולפטור אותו מערבון רק מכיון שהיה ראש מועצה.

ח. צדוק:

כל מי שהוא ראש ושות מקומית יוצא, ולא
חשוב באיזו דרך נבחר, צריך להיות פטור
מהדרישות האלה, כתנאי שיהיה ראש עיר יוצא בזמן הבחירות.

מ. שחם:

בעתונות קראנו לא פעם שראש עירית ירושלים
עלול ללכת לבחירות לא כראש סיעה אלא
באופן אישי. הוא היה ראש עיר קדנציה שלמה, למה יוטל עליו פקדון?
ואם היה מכהן רק שלושת-רבעי קדנציה, האם בזה הוא יוצר "כלנתריזם"?
האם עליו להפסיד? אם ראש עיר הנמצא בסיעה יהיה פטור, מדוע
ייגרע חלקו אם הוא לא ילך מאותה סיעה?

מ. בן-פורת:

כיום הקביעה אם מי שהוא מכהן כראש
רשות מקומית, הוא ראש הרשות, ולא
מעניין באיזו צורה הוא נבחר. שד הפנים לא מכבד את ראש הרשות?
מכבדים אותו בכל, רק בדבר אחד לא, עליו לתת פקדון? גם אם
הוא מכהן רק חודש אחד כראש רשות, הוא צריך להצות מכל הזכויות.

היו"ר י. גולדשמידט:

הצעת חה"כ פרוש, צדוק והאוזנר היא:
מצד אחד תחולתה רק לבחירות הראשונות.
מי שהיה ראש עיר לפי החוק שהיה כיום, אם הוא רוצה לרוץ לפי החוק
החדש, יהיה פטור מלהפקיד ערבון. זה יחול גם על מי שנבחר
לפי החוק הזה ורוצה לרוץ פעם נוספת או שלא היה ראש עיר לפי
החוק החדש, אבל סיעה מציעה אותו, גם אז יהיה פטור. זה יכול
לקרות במקרים אלה: אם אדם כיהן כל הקדנציה. אם לא קיבל אחד 40%
והמועצה בחרה מי שהוא לראש עיר. יתכנו גם מקרים שבקדנציה קרה
משהו ברשות מקומית זו או אחרת, ובגלל מה שהיה הודח ראש המועצה
ונבחר על-ידי ראש רשות אחר.

ה ו ח ל ט

מי שביום הקובע כיהן כראש עיר, לא יהיה
חייב בערבון, וכן מי שהוצע ע"י סיעה קיימת.

ת. טובי: אני בעד הצעה שראש רשות שנבחר לפי חוק זה יהיה פטור מהפקדת ערבון.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חה"כ טובי לכתוב:
ראש רשות שנבחר לפי סעיף 2 של חוק זה, לא יהיה חייב בפקדון

2 -

נגדה - הרוב

הצעת חה"כ טובי לא נתקבלה.

הסתייגויות: לחה"כ ארזי וטובי.

היו"ר י. גולדשמידט: יש עוד פרט שהועלה קודם, שחילוט הפקדון לא יחול על מועמד שהשיג 10% או יותר מהקולות, גם אם לא נבחר.

ת. טובי: אני מציע להעמיד את זה על 5% מכלל הבוחרים.

א. אנקוריון: מציע להעלות את זה ל-15%.

ה צ ב ע ו ת

בעד ההצעה שמועמד שקיבל לפחות 5% מכלל הקולות מחזירים לו את הפקדון

1 -

נגדה - הרוב

בעד ההצעה שמועמד שקיבל לפחות 15% מכלל הקולות, מחזירים לו את הפקדון

3 -

נגדה - הרוב

בעד ההצעה שמועמד שקיבל לפחות 10% מכלל הקולות מחזירים לו את הפקדון, ומי שקיבל פחות, מחלטים את הפקדון

- הרוב

ה ו ח ל ט

לקבוע כי מועמד אשר קיבל לפחות 10% מכלל קולות הבוחרים במקום, יחזירו לו את פקדונו; אם קיבל פחות קולות, יחלטו את הפקדון.

היו"ר י. גולדשמידט: אשר לגובה הערבוץ, אני מפנה לסעיף 38(א).

ר. ארזי: אני מציע שהערבוץ יהיה 50% מהמוצע בטבלה שבסעיף 38(א). יש הבדל אם אדם פרטי חייב להכניס כסף או אם רשימה צריכה להכניס כסף.

י. רותם: איננו רוצים באינפלציה של מועמדים. המדובר ב-500 ל"י במקום קטן. אם המועמד איננו יכול להפקיד 500 ל"י בבנק, אל יטריד אותנו.

ש. פרידמן: מתי נקבע לוח התעריפים?

מ. שחם: בשנת 1965.

היינו היום כל כך ליברליים לפטור אנשים מערבוץ, שנשארו רק סרדנים שעשויים לא להצליח. לבני אלה, לא צריך לחוס כל כך. אם לא להעלות את הסכום, לפחות להשאיר אותו כפי שהוא היום.

מ. אביזהר: זה יכול להיות נציג של שכונה עניה והוא איננו חתם סרדן. לכן אני סבור שהצעת חה"כ בן-פורת, להעמיד את זה על 50% מהסכום שבטבלה, היא טובה.

ח. צדוק: אפשר להתנגד לפקדון ולחילוט. אבל אם יש פקדון ויש חילוט פקדון, צריך להיות הגיון במכנה שאנחנו בונים. אם יש רשות מקומית בה יש שבעה חברים צריך סכום הפקדון להיות 500 ל"י. מתי מחלטים את זה? כאשר לא נבחר ברשימה נפתות חבר אחד. אם זה מוצדק, אז מוצדק פקדון יותר גדול, כי מדובר במועמד לראשות העיר, שכדי להבחר צריך לקבל לא א אחוזים ממספר כולל של הקולות מחולק ע"י חברי המועצה, אלא הוא צריך לקבל 40% כדי להבחר. לכן להוריד את הסכומים המופיעים בסעיף 38(א), לדעתי זה הגיון הפוך. ההגיון היה צריך להוביל בכיוון הפוך של הגדלת הסכום. כמועמד לראשות העיר נדרש ממנו יותר מאשר מאדם שרוצה להבחר כחבר למועצה של רשות מקומית.

היו"ר י. גולדשמידט: הטבלה מזכרת על תושכים ולא על בעלי זכות בחירה. אם יש 5000 תושבים יתכן שיש לא יותר מ-2500 בעלי זכות בחירה. אם הוא רוצה להיות מועמד ואיננו מוצע ע"י סיעה קיימת או לא היה קודם ראש רשות, הוא צריך להפקיד 500 ל"י, וזה סכום שנקבע לפני שבע שנים והיום איננו כל כך גבוה בגלל האינפלציה.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לקבל את הסכומים הנקובים בטבלה שבסעיף 38(א) כמות שהם - הרוב

בעד ההצעה לקבוע את מחצית הסכומים הנזכרים בטבלה שבסעיף 38(א) - 3

ה ו ח ל ט

לאמץ את הסכומים שנקבעו בטבלה שבסעיף 38(א) כערבוץ.

הסתייגות: לחה"כ טובי.

הישיבה נסתיימה בשעה 10.55